

זה הדרג

زوهديرج ZO HADEREKH

גיליון 23, 6 ביוני 2012

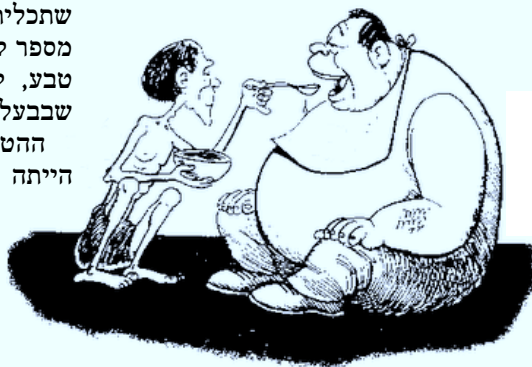
מדינה ענייה ותאגידיים עשירים

הממשלה: מתנות לחברות הגדולות וקיצוץ בתקציבים החברתיים

השקלים שכבר נצברו במאזני החברות. ההסבר של הוועדה היה, שאין לשנות את כללי המשחק בדיעבד: מי שנכנס לחוק עידוד השקעות הון בעבר, לפני שינוי החוק, ידע שהוא מקבל מס מופחת במחיר של מס גבוה יותר על דיבידנדים. אך כעת, כאשר הגיע הזמן לשלם מס על אותם דיבידנדים, תאגידי הענק לוחצים על הממשלה כדי לשנות את הכללים לטובתם. יצוין כי מתוך 5.6 מיליארד שקל הטבות מס, שהחוק העניק ב-2008, 72% מהם זרמו לכיסיהן של חמש חברות הייצוא הגדולות במשק – קרי: המאיון העליון של החברות.

בשם "עידוד התעסוקה" או "קידום הפריפריה", הממשלה הנוכחית (כמו גם קודמותיה) קבעו עוד ועוד כללים שתכליתם אחת: לסייע להצבר הון אצל מספר קטן של תאגידיים. בין תאגידיים אלו – טבע, קונצרן כי"ל המופרט וחברת ישקר שבבעלות אמריקאית.

ההטבה שניתנה לאותן חמש חברות הייתה כל כך גדולה, עד שהיחס בין היקף המס שהן שילמו למדינה לבין היקף הטבות המס שהן קיבלו מהמדינה – התהפך. במילים אחרות, החברות קיבלו הטבות בסכום הגדול פי 2.2 מסכום המס הכולל שהן שילמו למדינה, כולל

מס ההכנסה של אלפי עובדיהן. לדברי ארלוזורוב, "מאחר שמדובר בחמש חברות יצוא חזקות במיוחד, שממש לא זקוקות לסיוע של המדינה כדי לשגשג, יוצא שהמדינה פשוט העבירה מתנה בסכום של 4 מיליארד שקל לבעלים של חמש חברות הענק – על חשבון הגדלת התעסוקה, עידוד הפריפריה וכספי משלמי המסים". מהם שיעורי המס שמשלמים התאגידיים הגדולים בישראל? מתברר כי ככל שהעסק גדול יותר, הוא משלם מס בשיעור נמוך יותר. זה נשמע מופרך, אך על פי "דה מרקר" (28.2), חברות קטנות ובינוניות המדווחות על הכנסה שנתית של כ-150 אלף שקל משלמות כ-16% מס. זהו "העשירון התחתון", ה"עניי", של המעסיקים במדינת ישראל.

מאת אפרים דויד

רשות המסים, כך פורסם בשבוע שעבר בעיתונות הכלכלית, לוחצת על שר האוצר להתפשר עם כמה מהחברות הגדולות במשק, חלקן שלוחות מקומיות של חברות רב-לאומיות אמריקאיות – אינטל, טבע, אמדוקס, צ'ק פוינט ועוד – ולאפשר להן למשוך דיבידנדים בסכום עצום של 100 מיליארד שקל במס מופחת. זאת, אף שעל פי חוק עידוד השקעות הון קיבלו כל החברות האלה הנחות גדולות במס חברות, בתנאי שעל הדיבידנדים הן ישלמו מס מלא.

חמש המופלאות

"שאלנו את משרד האוצר, על אילו הכנסות מס פוטנציאליות מוותרת המדינה בהגיעה לפשרה עם חברות הענק הגלובליות. לא קיבלנו תשובה, כנראה משום שבאוצר כלל לא בדקו עד כמה את סכום ההטבה", כתבה הפרשנית הכלכלית מירב ארלוזורוב ("דה מרקר", 30.5), והוסיפה: "שר האוצר ורשות המסים הטרידו

עצמם עד כמה רק בשאלה ההפוכה: אילו הכנסות מיסוי יהיו למדינה כבר השנה אם תיחתם הפשרה. ההערכה היא שמדובר בסכום עצום של כ-15 מיליארד שקל. אבל הם לא טרחו לבדוק על כמה מיליארדים של מיסוי אפשרי המדינה מוותרת".

עוד ציינה ארלוזורוב, כי "זאת אחת הסיבות מדוע הצעת הפשרה שנויה במחלוקת במשרד האוצר. הסיבה הנוספת היא שמשרד האוצר כבר דן באפשרות להגיע לפשרה כזו לפני שנה בדיוק. זה היה במסגרת דיוני הוועדה לשינוי כללי חוק עידוד השקעות הון. הוועדה החליטה לשנות את כללי החוק, ולאפשר לחברות מעתה להיות ממס מופחת גם בעת חלוקת דיבידנדים".

אבל באותה נשימה החליטה הוועדה, כי ההטבה תינתן רק לגבי דיבידנדים עתידיים – ולא לגבי 100 מיליארד

מכתבים למערכת

הזיכרון תמיד עמו

בחודש שעבר, התקיימו מספר אירועים לציון הנכבה, שעוררו התנגדות מצד אישים מהימין (ובניהם שר החינוך גדעון סער). גם יוסי שריד, בטורו ב"הארץ" (25.5), שאל את עצמו ואותנו: "מה קרה לה לנכבה, שניעורה פתאום בקול משק גדול ושבה לקנן כאן, בתוך הבית המשותף?". תשובתו פשטנית למדי, אם כי נכונה. ההתנגדות הפוליטית והפדגוגית של השרים והח"כים מהימין, תרמה להעלאה למודעות של נושא כאוב זה. אך האם זו כל התשובה ואין בילתה?

מן הראוי להזכיר וללמד את ההיסטוריה "האחרת", שהוסתרה ונמחקה. 18 שנות ממשל צבאי שהופעל כלפי האוכלוסייה הערבית בישראל (1948-1966) הקשו על לימוד מה שאירע בעת המלחמה. אולם בעולם האינטרנט, קשה יותר מבעבר לחסום פרסומים. כך אירע, שבעשור האחרון התרחב עד מאוד הידע על אודות מלחמת 1948 ותוצאותיה, והיכרות עם הנכבה והשלכותיה הפכה נחלתם של חוגים רחבים יותר מבעבר.

מחקרים חדשים שהתפרסמו לאחר פתיחת הארכיונים (וגם כיום, ראוי לציין, לא הכול נגיש!) חושפים עובדות, תהליכים ואירועים שונים מכפי שהכרנו. נחשפים עוד ועוד שרידי יישובים: בורות מים ותעלות השקיה, בתי קברות, משוכות צבר, בוסתנים של עצי פרי, מדרגות חקלאיות ומסגדים נטושים. אתרים אלו יוצרים את המפה התודעתית, שהיה מי שניסה בכל כוחו למחוק מתודעתנו.

דן יהב, תל-אביב-יפו

איפה הרופאים?

מאת יוסי סגול

השבוע התבשרנו על קיצור תקופת ההתמחות של רופאים חדשים. שינוי זה נובע מהקושי ההולך וגובר למשוך צעירים מוכשרים לתחום הרפואה. אלו שכבר מחליטים ללבוש חלוקים לבנים, לא מסוגלים להתפרנס בכבוד בתקופת ההתמחות, ולכן – דורשים שההתמחות לא תהיה בהיקף של משרה מלאה. למערכת הרפואית אין ברירה, אלא לקצר את משך ההתמחות וכתוצאה מכך – גם את איכותה.

כיום, למרבה הצער, קשה לחשוב על דרך לשכנע צעיר או צעירה לבחור בקריירה של רפואה. בכלכלת השוק הקפיטליסטית, מקצוע הרפואה מציע הילה של יוקרה, אך לא תמיד הרבה מעבר לכך. כל מי שיכול להתקבל ללימודי רפואה, יכול לבחור לעבוד בהיי-טק, בעריכת דין או במקצוע אחר, בו יתאפשר לו אולי להגיע, תוך זמן קצר יותר, למשכורת גבוהה בהרבה מזו המוצעת לרופא צעיר.

למעשה, כדי להגיע למשכורת מכובדת, על הרופא לעבוד בתחום הרפואה הפרטית. ואכן, אין להתפלא כי במציאות זו, משקלם של שירותי הרפואה הפרטיים הולך וגדל.

במקביל לקיצור ההתמחות, התבשרנו כי שר הביטחון החליט להעלות, בצורה ניכרת, את משכורות החיילים בשירות סדיר בשנה השלישית לשירותם. למלחמה תמיד יש עוד ועוד כסף. כדי לטפל במי שנפגע בה – יש פחות ופחות.

דברים בשם אומרם

חזקים על חלשים

"על כולנו מוטלת האחריות לשמור על מדינת ישראל חזקה. באמצעות הלחץ הציבורי, ההירתמות והנחישות של ממשלת ישראל נצליח להתגבר על המכשולים ולנצח את המסתננים." (חבר הכנסת דני דנון מהליכוד, "ישראל היום", 28.5)

שליש תקציב המדינה

"חברות ענק רוצות להוציא מישראל 100 מיליארד שקל – ולקבל הטבות מס. חברות רב-לאומיות שפועלות בישראל, כמו טבע, אינטל ומוטורולה, צברו בשנים האחרונות רווחים שמוערכים ב-100 מיליארד שקל. חלקן ניסו להעביר כסף לחו"ל תוך הצגת תכנוני מס מקלים, ולעיתים ללא מס כלל." ("דה מרקר", 28.5)

דור ודור והנכבה שלו

"אנחנו לא גזענים: נטפל בכל פליט שהוא באמת פליט, אבל נשמור על הרוב היהודי, אם אנחנו לא רוצים שתוך כמה שנים נחזור למלחמת שחרור מספר 2, ואני לא מגזים." (שר הפנים אלי ישי, ערוץ 7, 23.5)

אומרים שפעם היה פה שמח

"צריך לפעול בכל הכלים, כולל גירוש של מי שאפשר לגרש. אולי עוד נוכל להחזיר את השכונות בדרום למה שהיו בעבר, ולשקם את התשתיות שקרסו." (סגן ראש עיריית ת"א-יפו מסייעת הליכוד, ארנון גלעד, "ישראל היום", 28.5)

לשכירים – זה לא יקרה

"עדיף שמשדד האוצר ומשרד התמ"ת יגיעו להבנות עם החברות הרב-לאומיות לגבי חובות המס שלהן, במקום שיכפו עליהן את מלוא המס"

(יו"ר איגוד תעשיות האלקטרוניקה, אלישע ינאי, "דה מרקר", 29.5)

שמרנים – ועשירים

"הונה הכולל של ממשלת בריטניה מסתכם ביותר מ-70 מיליון ליש"ט (כ-500 מיליון שקל), והונו האישי של ראש הממשלה דיוויד קמרון הוא כמעט 4 מיליון ליש"ט. כשני שלישים מחברי הממשלה – 18 מתוך 29 שרים – הם מיליונרים, אשר ירוויחו ישירות מהחלטתו של שר האוצר להפחית את מדרגת המס העליונה מ-50% ל-45%."

(ידיעה בעיתון הבריטי "מורנינג סטאר", 29.5)

הסתה לשם הסחה

מדיניות הממשלה, המובילה לריכוז אלפי פליטים בשכונות הדרום, בלי שקיימות שם תשתיות ותנאים מתאימים לקליטתם, ובלי שניתנת להם רשות חוקית לעבוד, רק החמירה את מצב השכונות.

אין לקבל מעשי אלימות ושנאה, אך חובה גם להבין, כי אין מדובר בתופעה המתקיימת בחלל ריק, אלא בתוצר של תהליך חברתי. השנאה והתסכול נובעים מעשורים של ניצול מעמדי, ולכן – דרוש מאבק מעמדי כדי להתגבר עליהם.

אך מדיניות ההסתה הגזענית של חברי הכנסת מהימין שהצליחה להסית תושבים בשכונת שפירא ובשכונת התקווה, נחלה הצלחות גם אצל כמה מפעילי השמאל. בין אותם פעילים היו כאלה, אשר תגובתם לאירועי האלימות הייתה – לסמן את תושבי השכונות כאויבים, במקום להפנות את האצבע המאשימה כלפי ממשלת הימין הניאו ליברלית. "מחלת ילדות" זו באה לידי ביטוי ביוזמה של מספר פעילי שמאל, אשר ביקשו לארגן הפגנת מחאה בתוך שכונות הדרום, במקום מול מוסדות השלטון האחראים למצב.

על השמאל להבין, כי לא די לגנות את גילויי האלימות, אלא חובה לזהות גם את הגורמים המעמדיים העומדים מאחוריהם. נחוצה הוקעה ציבורית נרחבת של מדיניותה הגזענית של ממשלת הימין, כדי שנוכל יחד לגבש תשובה שמאלית משמעותית לגל הגזענות.

מאת דרה לוי-ברנשטיין, שכונת שפירא

מזה מספר שבועות, המתרחות ברחובות דרום תל-אביב הולכת וגוברת. בליל יום העצמאות הושלכו בקבוקי מולוטוב על בתיהם של פליטים בשכונת שפירא, וכן על גן ילדים של הקהילה. למחרת, התקיימה במרכז השכונה הפגנה שאורגנה בידי פעילי שמאל, למען סולידריות עם הפליטים ולגינוי האלימות. ההפגנה הסתיימה בעימות בין תושבי שכונה ותקים לבין כמה פעילים.

הפגנה נוספת שהתקיימה בשכונת התקווה (23.5) משכה קהל רב של מפגינים, אשר התאסף והאזין לנאוים של חברי הכנסת מירי רגב, דני דנון (שניהם מהליכוד) ומיכאל בן-ארי (מהאיחוד הלאומי). מעל הבמה צרחה רגב, כי "הסודאנים הם סרטן בגוף שלנו". דנון הוסיף, כי הם הקימו מדינת אויב בתוך ישראל וכי יש לגרשם.

וכך, מה שהחל כאירוע רווי שנאה, עבר במהירות ממילים למעשים, והידרדר למתקפה של המון מוסת: שני עיתונאים ספגו מהלומות; מכונית חולפת, שבה נסעו מבקשי מקלט מחוץ השנהב, הותקפה בידי ההמון, חלונותיה נופצו והנוסעים הצליחו להימלט בקושי; אישה ותינוק מאריתראיה אושפזו בבית החולים, לאחר

שהאישה הותקפה בעודה מחזיקה את התינוק בידיה ובקבוק נופץ על ראשה. האלימות המשיכה כל הלילה: בתי עסק של פליטים הותקפו, חלונותיהם נופצו ותכולתם נבזזה.

ביקורת רבה נשמעה בכלי התקשורת לגבי התפקיד המתסיס שמילאו פוליטיקאים מהימין בליכוי המהומות. לא רק כהניסטים ממפלגות הימין הקיצוני, כמו בן-ארי, אלא גם רגב ודנון, שהם נציגי מפלגת השלטון.

ראש הממשלה בנימין נתניהו, העומד בראש הליכוד, הביע הסתייגות רפה מהאירועים האלימים, אך בתקופת כהונת ממשלתו, נהפך מצבם של מבקשי המקלט בישראל לבלתי נסבל. היעדר מדיניות ברורה והוגנת לבחינת בקשותיהם של מבקשי המקלט, הותירה עשרות אלפי אנשים רעבים וללא דיור, כשמעמדם המשפטי לא ברור.

המדיניות הנבזית של הממשלה – לזרוק את הפליטים החדשים המגיעים מאפריקה לאזור התחנה המרכזית החדשה בדרום תל-אביב – הובילה להגברת הצפיפות ולהחרפת המצוקה באחד האזורים המוחלשים ביותר של העיר. מדיניות זו, נוסף להסתה המילולית, היא הגורם המרכזי לאווירת המתרחות והשנאה.

נתניהו וממשלתו מנצלים את המצוקה הקיימת בשכונות הדרום בתל-אביב, ומפנים אצבע מאשימה כלפי הפליטים האפריקאים, כאילו שהם אשמים בהזנחה ובעוני, וזאת במטרה להסתיר ולהשכיח את המדיניות הקפיטליסטית החזירית של הממשלה, אשר הנפגעים העיקריים ממנה הם האוכלוסיות המוחלשות, ביניהם תושבי דרום תל-אביב.

יו"ר חד"ש: "האויב של השכונות זו הממשלה, לא הפליטים"

ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש, הביע בשבוע שעבר דאגה נובח המצב בשכונות דרום תל-אביב, ונוכח השימוש המכוון של גורמי ימין קיצוני בהסתה גזענית נגד הפליטים.

"אני ער למצוקת תושבי דרום תל-אביב, שנגרמה בשל ההזנחה רבת השנים בידי ממשלות ישראל ובידי עיריית ת"א-יפו, ולאור האפליה הגזענית ממנה הם סובלים", אמר ברכה. "הממשלה צריכה לפתור את מצוקות התושבים, את העוני ומצוקת הדיור, ובמקביל – לפתור את מצוקת הפליטים על ידי בירור: מי פליט ומי מהגר עבודה, וכן על ידי הגדרת מדיניות ברורה של טיפול הומאני".

עוד אמר ברכה, כי אין הדעת סובלת את ניצול מצוקתם האמתית של תושבי דרום תל-אביב לשם קידום האג'נדה הכהניסטית של הח"כים בן-ארי, רגב ודומיהם.

"חברי הכנסת של הימין הקיצוני, שהגיעו לשכונות והסיתו לאלימות, נהגו בצניניות פושעת. במקום לפעול מתוך מעמדם בקואליציה או בסביבתה, כדי לקדם תקציב מדינה המבוסס על צדק חברתי ועל תמיכה בשכונות ובשכונות המוחלשות, הם בחרו להפיץ את משנתם, וראוי שיועמדו לדין בגין הסתה לגזענות", אמר ברכה.

להוקיע את הטבח ולהתנגד לפלישה

מתן סיוע לרכישת דירה

"ההגיון מאחורי הצעת החוק שאני מגיש זו חובתה של המדינה לתמוך בזוגות ובמשפחות המעוניינות לרכוש דירות במחיר סביר", אמר ח"כ חנא סוויד (חד"ש), בעת שנימק הצעת חוק שהגיש (30.5).

מטרת הצעת החוק היא להעניק פטור מהיטל השבחה לרוכשי דירות הנמנים עם השכבות המוחלשות. היטל השבחה הוא מס המוטל על רוכשי דירות, העשוי להגיע לעשרות אלפי שקלים. "זה מכביד במיוחד על משפחות שמצבן הכלכלי קשה, אבל גם לאותן משפחות צריך שיהיה בית", אמר ח"כ סוויד. לדבריו, "זה מס רגרסיבי, שאינו מביא בחשבון את המצב הכלכלי של המשפחה".

לפי הצעת החוק, משפחה שעומדת בקריטריונים לתמיכה ממשרד השיכון לרכישת דירת מגורים (תמיכה המבטאת, בדרך בכלל, במתן הלוואה בריבית נמוכה), תזכה גם לפטור מהיטל השבחה. להערכתו, הדבר יסייע למשפחות רבות, אשר כיום מתקשות – חרף תמיכת המדינה – לעמוד בתשלומים בגין רכישת דירה.

בתיאום עם הקואליציה, הוחלט להפוך את הצעת החוק להצעה לסדר-יום, שהועברה ברוב קולות לוועדת הפנים.

לא לאפשר לימין הפאשיסטי באירופה להצטייר כלגיטימי

בדיון שקיימה הכנסת (30.5) אודות השחתת פסלו של חסיד אומות העולם ראול ולנברג, בבודפשט שבהונגריה, הוקיע ח"כ דב חנין (חד"ש) את התהליכים המסוכנים של התגברות הימין הקיצוני האנטישמי בהונגריה ובאירופה.

"התופעות שמתגלות היום בהונגריה, וגם במקומות אחרים באירופה, מעניקות רהביליטציה לארגונים ולתנועות פאשיסטיות מימי מלחמת העולם השנייה. 'צלב החץ' בהונגריה מתואר כאיזו תנועה לאומית לגיטימית, בעוד שזו הייתה תנועה שפלה ונאצית לכל דבר ועניין, בדיוק כמו התנועה הנאצית בגרמניה", אמר ח"כ חנין.

ח"כ חנין מתח ביקורת גם על נשיא גרמניה הנוכחי, שביקר לאחרונה בארץ, על כך שחתם על הצהרת פראג, בה כלולה השוואה בין הזוועות שביצעו הנאצים באירופה לבין מה שמכונה "פשעי הקומוניזם".

"אני חושב שאנחנו צריכים להיות מוטרדים מאוד מהתופעות האלה של גימוד השואה, השוואתה באופן מאוד בלתי סלקטיבי לדברים היסטוריים אחרים. עלינו להיות מאוד דרוכים ופעילים מול כל ניסיון לבצע רהביליטציה לפושעי מלחמה ולאנשים ששיתפו פעולה עם הנאצים בארצות השונות במזרח אירופה", סיכם.

מאת ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש

רק אדם שאיבד צלם אנוש יכול להישאר אדיש מול המחזות המזוויעים של גופות של תינוקות ושל אנשים חפים מפשע, המוטלים ללא רוח חיים, בעקבות מעשי אלימות איומים. במאבק הפנימי בתוך סוריה אין היסוס – אני בעד הדרישות הצודקות והלגיטימיות של העם הסורי למען דמוקרטיזציה ולמען חלוקה צודקת של ההון החברתי. אין ספק שמאבקו של העם הסורי הוא מאבק צודק. אני גם נגד הפתרון שהמשר מואמץ: פתרון מיליטריסטי, כוחני, צבאי, ואני כמובן דוחה את זה מכול וכול.

באותה עת, אני ער למצעד הצביעות שקיים במקומות שונים בעולם, כולל פה בכנסת – כאילו יש טבח כשר ויש טבח טרף. לא ראינו ולא שמענו את קולותיהם של אותם מזדעקים, כאשר פלסטינים נפלו קורבן להפצצות מהאוויר במהלך מלחמת עזה ב-2008-2009.

לא שמענו את קולות השבר של הצבועים במהלך ההתערבות האמריקנית בעיראק, בה קיפחו מיליון וחצי עיראקים את חייהם. לא שמענו את קולות השבר על מה שעושים האמריקנים ובעלי-בריתם באפגניסטן. אני, כמובן, נמצא פוליטיית הכי רחוק מהטליבאן ומההשקפות שלהם. אבל בה בעת, ברור לי, כי באפגניסטן מצוי עם שלם אשר משלם במאות אלפים של קורבנות את מחיר ההגמוניה של האינטרסים האמריקאיים.

היו מי שדיברו בדיון הזה על לוב, על משטר העריצות של קדאפי. זה נכון, אבל התמונה לא תהיה שלמה אם לא נזכיר, שההפגזות מן האוויר, שבוצעו בלוב בידי צרפת ונאט"ו, גבו את חייהם של 150,000 אזרחים.

ההתערבות הצבאית של מדינות המערב, אם אכן תצא אל הפועל, לא תהיה למען העם הסורי, אלא למען ההגמוניה של האינטרסים האמריקאיים באזור. החוף הסורי הוא החוף האחרון באגן הים התיכון שטרם נתון תחת שליטת ארה"ב.

אנחנו בעד הדרישות של העם הסורי, אבל אנחנו נגד ההתערבות המערבית, כולל התפקיד שהוטל על התורכים בעניין הזה. אני, אגב, לא מתרשם מהמחלוקת שכביכול קיימת בין ישראל לבין תורכיה. שתי המדינות משרתות את אותה אסטרטגיה אמריקאית באזור, ומשום כך: הן אינן משרתות לא את האינטרסים של העם התורכי ולא את האינטרסים של העם בישראל.

באשר לפגיעה באזרחים בסוריה, יש לומר ללא כל צביעות: אדם הוא אדם הוא אדם, וטבח הוא טבח הוא טבח. הצביעות היא מנת חלקו של מי שטוען שבעלי-בריתם של האמריקאים באזור – הסעודים, הקטארים והבחריינים – הם אבירי הדמוקרטיה. האם המערכה העקובה מדם שמנהל המשטר בבחריין נגד העם מקדמת את הדמוקרטיה?

אין מקום להסס ולו לשנייה בגינוי ובהוקעת הטבח. אבל באותו זמן, אנחנו מביעים התנגדות להתערבות של המערב בסוריה ובכל מקום אחר. זו לא מערכה לדמוקרטיה, זו מערכה להגמוניה אמריקאית באזור.

לכן לבי עם העם הסורי, ודווקא משום כך – אני בכל מאודי נגד כל התערבות של האמריקאים ושל בעלי-בריתם, בסוריה ובכל מקום באזור.

(דברים בדיון בכנסת בנושא הרג האזרחים בסוריה, 30.5)

מדינה ענייה ותאגידים עשירים

המשך מעמוד 1

אצל "העשירון העליון", החברות הגדולות ביותר, שרווחיהן בממוצע כ-440 מיליון שקל בשנה, תשלום המס הוא כ-8%, מחצית שיעור המס שמשלמות החברות הקטנות והבינוניות. יתרה מזאת: תאגידים המצויים ב"מאיון העליון של התאגידים", כאלה שרווחיהם יותר מ-3.3 מיליארד שקל בשנה (או קרוב ל-260 מיליון שקל רווח לחודש!), משלמים שיעור מס מופחת אפילו יותר: קרוב ל-7%.

מיסוי המעסיקים לעומת מיסי העובדים

כאשר בוחנים מהם שיעורי המס המשלמים 3.6 מיליון השכירים בישראל, עולה כי שיעור מס ההכנסה המוטל על השכירים, שהכנסתם החודשית אינה עולה על 5,200 ש"ח ברוטו, הוא כ-10%. המשמעות היא, שחצי מליון העובדים העניים בישראל (המהווים 15% מכלל העובדים) משלמים מס בשיעור העולה על שיעור המס של התאגידים הגדולים. שכירים שהכנסתם החודשית נעה בין 5,200 ל-8,880 שקל ברוטו משלמים מס בשיעור 14%. ואילו שכירים שהכנסתם החודשית ברוטו בין 8,800 ל-14,400 שקל משלמים מס בשיעור של 21%. יצוין כי הכנסתם של יותר מ-60 אחוז מהשכירים אינה עולה על סכום זה. אם כך, מסתבר שנטל המס של מיליוני השכירים גבוה בהרבה מנטל המס המוטל על קומץ מעסיקהם. ככל שהכנסה ברוטו של השכיר עולה – כך עולה גם נטל המס. זאת, מבלי להביא בחשבון מיסים עקיפים, בייחוד מע"מ, המהווה מעמסה כבדה על כלל השכירים. עד כאן, הצרות של העניים. אבל הצרות עלולות להיות גדולות יותר. ממשלת הימין לא רק מחלקת הטבות לחזקים, אלא מתכננת גם לפגוע עוד יותר בציבור העובדים. הממשלה תעשה זאת באמצעות "תקציב קשה", כדברי שר האוצר יובל שטייניץ ("ידיעות אחרונות", 1.6).

ומהו תקציב קשה? זהו תקציב הטומן בחובו קיצוצים ברווחה, בחינוך ובבריאות. במילים אחרות: העובדים משלמים שיעור מס גבוה – אך יקבלו שירותים ציבוריים מדולדלים וירודים ביותר. מדיניות זו, המכונה "ריסון פיסקלי" בפי הכלכלנים מן הזרם השמרני, היא לא יותר מביטוי נוסף למדיניות הניאו-ליברלית של ממשלת הימין. באוצר מסבירים, כי יש לקצץ בתקציב משום שהכנסות המדינה פוחתות, ואילו הוצאות המדינה גדלות בקצב מהיר. מה שהאוצר לא מסביר, הוא שהכנסות המדינה פוחתות בגלל נדיבותה כלפי בעלי ההון, ואילו ההוצאות גדלות בעיקר בגלל נטל תקציב הביטחון – תולדה של מדיניות הכיבוש והמלחמה של הממשלה.

לרסן אצלם, לרסן אצלנו

אחד הכלכלנים הניאו-ליברליים הנודעים הוא הכלכלן האמריקאי ונג'יד בנק ישראל, פרופ' סטנלי פישר. פישר אמר בשבוע שעבר, כי "מה שצריך לעשות ברוב מדינות אירופה

הוא ריסון פיסקלי, כדי שהחוב הממשלתי לא יגדל יותר מדי. המטרה כאן היא לחזור ליציבות פיסקלית במשך מספר שנים, אולי אפילו המון שנים".

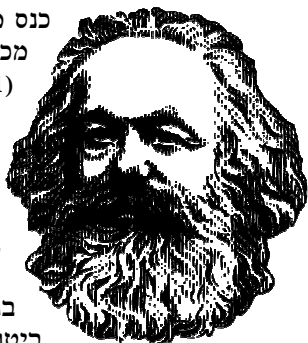
פישר אמר את הדברים בכנס של האגודה הישראלית לכלכלה (30.5). נאומו כלל ביקורת מרומזת כלפי חתן פרס נובל לכלכלה, פול קרוגמן, הטוען במאמריו בעיתונות כי מדיניות הצנע באירופה אינה טובה למשק ולחברה.

פישר שיבח את מדיניות הצנע האירופית, והמליץ לממשלת ישראל לדבוק באותה מדיניות של "ריסון פיסקלי". האם דינה של ישראל כדין יוון או ספרד? הרי דוברי הממסד, כולל פרופ' פישר והשר שטייניץ, מכריזים מדי יום כי "המשק הישראלי חזק דיו", ושהוא "חסין בפני מפולת כלכלית". אך מתברר שכאשר מדובר בלצ'פר את בעלי ההון, אין הבדל גדול בין מדינות הנמצאות על סף פשיטת רגל לבין מדינות "חזקות", כגון ישראל. ייתכן שהמחלה בדרגה שונה – אבל התרופה היא אחידה.

אפרים דויד

כנס מרקס: פעילים וחוקרים דנים במשמעות המחאה החברתית

כנס מרקס השישי, המאורגן בידי מכללת הגדה השמאלית, נערך (1-2 ביוני) בביה"ס "מנשר" בתל-אביב, בהשתתפות כ-200 פעילים וחוקרים.

ההערכות השונות לגבי תנועת המחאה החברתית, בישראל ובעולם, עמדו במרכז הדיונים שנערכו בתל-אביב, שם באו לידי ביטוי גישות שונות.

ד"ר אורלי בנימין מתחה ביקורת קשה "על היעדר מרכזיות שאלת העבודה, בייחוד של העובדים בשכר נמוך ועובדי קבלן". לעומתה, אלון-לי גרין ממובילי המחאה החברתית, הדגיש כי "המחאה בקיץ שעבר לא הייתה של 'מעמד בינוני' – היא הייתה מחאתם של העובדות והעובדים, במרכז ובפריפריה".

גם ח"כ דב חנין וגם החוקרת קריסטינה קאינדל (קרן רוזה לוקסמבורג, גרמניה) הדגישו את "האופי הדורי" של המחאה בישראל, באירופה ובמזה"ת. "מדובר בצעירים שהמשטר הקפיטליסטי אינו יכול להעניק להם אמצעים לקיום בסיסי – כגון עבודה או דיור. זאת, חרף התעמולה המתמדת של הסדר החברתי הקיים", אמר ח"כ חנין. הוא הדגיש, שעל המחאה לצעוד צעד אחד קדימה ולקשור את המאבק לצדק חברתי עם המערכה למען שלום ונגד הכיבוש.

הפעילה רוזין בשאראת עמדה על התלבטויות של הדור הערבי הצעיר בישראל, לגבי המחאה והאם להשתלב בה.

בצפון התקיים מפגש של הכנס במכון אמיל תומא בחיפה (31.5), בהשתתפות מרצה אורח מאוניברסיטת ביר-זית, ד"ר מוסא בודיירי. במושב התקיים דיון סוער סביב לקחי המהפכה במצרים והסכנה למלחמת אזרחים בסוריה.

בדרום נערך מושב במועדון מולתקא-מפגש בבאר-שבע (4.6), בהשתתפות הפעילה החברתית מגרמניה, קרין צניג, והפעילה החברתית מבאר-שבע, אדר שטרן.

מול פני מלחמת השקר ההיא

במלאות 30 שנה לפרוץ מלחמת לבנון הראשונה

המלחמה בלבנון היא - "להודיע לארה"ב ולעולם כולו, בלשון של דם ואש, שכל ניסיון ללחוץ על ישראל כדי לאלץ אותה לשאת ולתת עם אש"ף... או להסכים להקמת מדינה פלשתינאית בראשות אש"ף... הם הגורמים למלחמת לבנון" ("דבר", 14.6.1982).

התנגדות למלחמה - כבר מהרגע הראשון

אחד הגופים שפרצו את הדרך לתנועת המחאה נגד המלחמה, היה "הוועד נגד המלחמה בלבנון", שהוקם ממש בימיה הראשונים של המלחמה. בין מייסדיו של הוועד היו פעילי מק"י וחד"ש ופעילים בוועד לסולידריות עם אוניברסיטת ביר-זית, שפעל מאז פברואר 1981.

ב-5 ביוני 1982, יומיים לאחר שמטוסי צה"ל הפציצו את ביירות, הפגינו בתל-אביב 3000 פעילי שלום, ביוזמת הוועד לסולידריות עם ביר-זית, לציון 15 שנות כיבוש. הסיסמא המרכזית בהפגנה הייתה: "לא למלחמה בלבנון". באותו יום פרצה המלחמה.

עם תחילת המלחמה אורגנה עצומה תחת הקריאה "די!" עליה חתמו, בתוך מספר שבועות, כ-4,500 איש. הוקם הוועד נגד המלחמה לבנון, בקריאה לנסיגת צה"ל מכל שטחי לבנון לאלתר וללא כל תנאי. הוועד קרא לשלום ישראלי-פלסטיני שבמרכזו הקמת מדינה פלסטינית בצד ישראל, בגבולות ה-4 ביוני 1967, ובמשא-ומתן בין ישראל לאש"ף על בסיס הכרה הדדית.

ביוזמת הוועד התקיימו גם ההפגנות הראשונה בירושלים, בחיפה ובנצרת. לקריאת הוועד הפגינו 20,000 בכיכר מלכי ישראל בתל-אביב (26.6.82), למען נסיגה מיידית מלבנון. בעקבות הפגנה זו הכריזה לראשונה "שלום עכשיו", שעד אז העדיפה לא להגיב, כי גם היא תצא להפגין.

קול של מצפון גם בכנסת

ב-8 ביוני 1982, הציג ח"כ מאיר וילנר, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), הצעת אי-אמון בממשלה, בשם סיעת חד"ש.

באופן לא מפתיע, חברי כנסת מסיעות רצ, מפ"ם ושינוי (שלימים - הרכיבו את מרצ), לא הצליחו או לגלות את אומץ הלב הציבורי הדרוש, כדי לתמוך בהצעת אי-אמון זו. היו שנעדרו מההצבעה, והיו שבחרו להמנע. חלפן שנים ארוכות, והלקח לא נלמד: גם כשפרצה מלחמת לבנון השנייה (2006) חד"ש שבה והגישה הצעת אי-אמון, וגם בהצבעה על הצעה זו נמנעו חברי הכנסת של מרצ (וביניהם **זהבה גלאון**).

בצדק קרא וילנר מעל במת הכנסת: "זו מלחמה נגד האינטרסים האמיתיים של ישראל... נגד סיכויי השלום... מי שיצביע היום עם הממשלה... מתוך התקרנות ופחדנות פוליטית ושיקולים אלקטורליים חסרי מצפון... יהיה שותף לאחריות... אני קורא לחברי הכנסת: תהיו אחראים להצבעתכם היום. ההיסטוריה עוד לא נגמרת".

א"ו

בסקירה על אודות אירועי מלחמת לבנון, שפורסמה במוסף לשבת של "ידיעות אחרונות" (1.6) במלאות שלושים שנה למלחמה, הוזכרה ההפגנה ההמונית של "שלום עכשיו", שנערכה ב-25 בספטמבר 1982 במחאה על הטבח בסברה ושתילה. מלבדה - לא צוינו פעולות מחאה אחרות בשנת פרוץ המלחמה.

אומנם, הפגנה זו, "הפגנת ה-400 אלף", נחרתה בזיכרון הציבורי, אך האם הייתה מאורע בודד, או שהיו פעולות מחאה אחרות שקדמו לה? מי הם הכוחות הציבוריים שהתייצבו, עוד לפני "שלום עכשיו", בקדמת תנועת המחאה נגד המלחמה?

"פרצה, האורה"

בעת פרוץ המלחמה, שכונתה "מבצע שלום הגליל" בידי ממשלת הליכוד דאז, טענו ראש הממשלה **מנחם בגין** ושר הביטחון **אריק שרון**, כי מדובר במבצע מוגבל לעומק של

40 ק"מ, כדי למנוע מאנשי אש"ף, אשר פעלו מתוך מחנות הפליטים הפלסטינים בלבנון, לירות טילי קטיושה על יישובי הצפון.

במבט לאחור, קל להצביע על הפער בין טענת הממשלה לבין ההתרחשות בפועל. אך כבר אז היו מי שהטילו ספק בגרסה הרשמית. אלוף-משנה במילואים **עופר בן-דוד**, שהיה מושל חברון ורפיח, הסביר כי "מאז 1977 לא זכור לי אפילו מקרה אחד שהמחבלים פתחו באש תותחים ביוזמתם. תמיד הגיבו לאחר תקיפת צה"ל" ("דבר", 7.7.1982).

על כך הוסיף **יעקב גוטרמן**, אב שכול שבנו נפל בקרב על הבופור: "מי שכורך את הקטיושות על יישובי הגליל עם המלחמה

הזאת הוא שקרן מועד, דמגוג קר-מזג המטעה את הציבור ביודעין... הפסקת האש שהפלסטינים חתמו עליה... החזיקה מעמד במשך שנה שלמה. על נהריה וקריית-שמונה לא נורה אף לא קפצון אחד. הממשלה חיפשה עילה לפתור בעיות פוליטיות בעזרת מלחמה" ("הארץ", 5.7.1982).

ואכן, הסכם הפסקת האש שהושג בין ישראל לבין אש"ף בקיץ 1981, קוים במלואו בידי אש"ף. ואילו בשנים שקדמו חתימת ההסכם, הקטיושות מלבנון נורו תמיד כתגובה להתקפות צה"ל. מדוע, אם כך, פתחה ישראל במלחמה?

בחודש בו פרצה המלחמה, הסביר חתן פרס ישראל, פרופ' **יהושע בן-פורת**, שבגין ושרון פתחו במלחמה דווקא משום שאש"ף קיים את ההסכם: "נראה לי שהחלטת ממשלת ישראל... נבעה מעצם קיומה של הפסקת האש... בעיני ממשלת ישראל, נראה מצב זה כהרה אסון ממש. אם הסכים אש"ף להפסקת-אש ואם קיימה במשך שנה, ייתכן שיסכים בעתיד להסדר מרחיק לכת עוד יותר... את האפשרות הזאת באה ההתקפה הישראלית למנוע..." ("הארץ", 25.6.1982).

גם העיתונאי **חגי אשד**, דווקא מתומכיה של המלחמה בלבנון, הדגיש באופן דומה, כי המטרה האמיתית של

המלחמה בה נולדה שירת המחאה

מאת לילך ובר

איור: יעקב גוטרמן,
"הורים נגד שתיקה"

באחרית דבר לאסופה "ואיך תכלה לקרבות ולהרג – שירה פוליטית על מלחמת לבנון", מסמנים העורכים **חנן חבר** ו**משה רון** את מלחמת לבנון כאירוע ספרותי בעל חשיבות. השירה שנכתבה אז ביטאה בכוותם עמדות פוליטיות. חבר ורון מציינים כי עמדות פוליטיות בשירה נבדלות מעמדות מוסריות והומניסטיות. "רק מתן ביטוי, ישיר או עקיף, להשתתפות באחריות למלחמה מסוימת או לגינויה, הוא העושה שיר לשיר פוליטי", כתבו.

תיאור הפליטים בשירה של **דליה רביקוביץ**, כ"קומץ כינים עוקצות ומגרדות" מקבל הקשר אקטואלי בימים בהם הפליטים הפלסטינים, בהם עוסק השיר, מורחקים מהשיח הציבורי, בעוד פליטים אחרים מכונים "סרטן".

שירה של רביקוביץ "לצאת מביירות" פורסם במהלך המצור על עיר זו. בשם השיר מובעת עמדה חד-משמעית ביחס לצעד שיש לנקוט, ובעצם פרסומו בעיתונות היומית ("הארץ", 13.8.1982) היה משום ניסיון התערבות במהלך המלחמה. עמדה זו הדהדה שנים מאוחר יותר, בתקופת המלחמה בעזה, בשמה של אסופת השירה "לצאת".

השיר עצמו עוסק בגירוש הכפול של הפלסטינים – בפעם הראשונה בנכבה ובפעם השנייה בניסיונו של הצבא הישראלי לגרש את הפליטים מביירות.

אם נאמץ מובאה משירו של ויזלטר, הפותח את האסופה, כי "השירה היא היפוכה של האמירה", הרי שרביקוביץ לא מתארת עמדה כלפי הצבא הישראלי הלוחם, אלא מדברת בקולו של מי שמגרש. הדואליות של העמדה שלה מתגלה כאשר שירה חושף את העוול הכפול. העמדה המוסרית ביחס למצב ברורה.

לצאת מביירות / דליה רביקוביץ

קחו את התרמילים
ואת הג'ארות והפילות
ואת ספרי הקוראן
ומדי קרב של חילים
ואת הדאויץ והנפש הקרועה
ומה שנשאר, לחם או בשר,
וילדים מתרוצצים כמו תרנגולות בכפר.
כמה ילדים יש לכם?
כמה ילדים היו לכם?
קשה לשמור במצב כזה על הילדים.
לא כמו שהיה בארץ הישנה,
בצל המסגד והתאנה,
שהיו מגרשים את הילדים החוצה ביום
ומשכיבים אותם לישן בלילה.

אספו אל השקים מה שאינו שביר,
בגדים ושמיכות וכלי מיטה וחתולים
ומשהו למזכרת
אולי תרמיל פגז מבריק,
או כלי שיש לו ערך שימושי,
ואת התינוקות עם מוגלה בעינים
ואת ילדי האר.פי.גי.

אנחנו רוצים לראות אתכם שטים במים, שטים בלי מטרה
ללא נמל ובלי חופים.
לא יקבלו אתכם בשום מקום
אתם בני אדם מגרשים.
אתם אנשים לא נחשבים
אתם אנשים לא דרושים.
אתם קומץ כנים
עוקצות ומגרדות
עד לשגעון.

אשכבה / אנטון שמאס

אנא, חכה עד שאהיה מוכן. זה יקח זמן
יקר, ולך קר כמובן במקום עמדי.
אבך, איך לומר, שנינו חייבים להתכרך
בסבלנות, במיוחד אני, מה אתה אומר?
מה אתה אומר, אני אומר. אין דבר. שמיעתנו
תלך ותתחדד ואזנינו תהיינה כרויות וקשובות
איש לרחשי רעהו, יותר מאוחר. ושנת לעיני
לא אתן, בפרוש. ואף לא תנומה אחת לעפעפי.
שכן תמיד אעמוד על המשמר. מלת כבוד. בפרוש.
אעמוד ולא אמוש. זה יקח זמן כאמור. זמן יקר.
אבל הכל הרי נגמר בסוף, ואתה, איך לומר, נשאר
במקום עמדי במורד הרחוב, כבעל חוב שמצא מקום
לגבות את השטר. מצא מקום וממתין לתחיית הנפטר,
שהוא אני. שהוא אני, אני אומר. אין דבר, גם אותך קשה
לפעמים לשמע, מבעד לכל התכריכים. אבל, אנא,
החזק מעמד ואל תותר, אני אומר.
מה אתה אומר? אל תמהר. הנה. כבר. אני בא.
קצת מאוחר, אין מה לומר, אבל בכל זאת השג, תודה,
בשביל הנפטר

אלפים הפגינו נגד ממשלת הגזירות

אבל הוא גם מאבק ייחודי נגד אפליה בתעסוקה ובחינוך, נגד אבטלה של 42% מהאקדמאיות הערביות."

הסכם קיבוצי ראשון באגד היסעים

לראשונה נחתם הסכם קיבוצי בחברת "אגד היסעים", שהיא חברה-בת בבעלות "אגד". זאת לאחר ש-300 נהגי החברה התאגדו במסגרת ההסתדרות והקימו ועד עובדים. ההסכם מבטיח עבודה קבועה למאות נהגי החברה, לצד מנגנונים של שכר נאות, תנאים סוציאליים וקרן השתלמות.

עובדים מתאגדים: בעמותות בריאות הנפש ובגלובוס גרופ

230 עובדי עמותת "מרפא לנפש", העוסקת בסיוע לקהילה בתחום בריאות הנפש, הצטרפו להסתדרות והקימו ועד עובדים. הם מצטרפים אל 700 עובדי עמותת "אנוש", אף היא בתחום בריאות הנפש, שהתאגדו גם הם לאחרונה. ועד נוסף שהוקם בהסתדרות מאגד 120 עובדים מחברת התקשורת "גלובוס גרופ", ביניהם תאורנים וצלמים, אשר תשלומי השכר שלהם עוכבו בידי הנהלת החברה.

חוג אחווה

שדרות בן-גוריון 39, חיפה

ביום חמישי, 7 ביוני, בשעה 19:30,

ערב המוקדש להעלאת זכרו של פעיל השלום והחברה

אברהם חורלי

השתתף בפעילות בליגה V, לחם כמתנדב בצבא הבריטי. חבר המפלגה הקומוניסטית עד יום מותו.

במסגרת הערב ובמלאות 45 שנים למלחמת 1967

ו-30 שנים למלחמת לבנון

יוקן סרטו התייעודי של גדעון גיתאי

"או"ם שמום"

הכניסה חופשית. לפרטים: 050-5913015

מכללת הגדה השמאלית

תל-אביב, אחד העם 70, קומה ג'

נמשכת ההרשמה לקורס

הון, שלטון ומחאה

בהנחייתו של ד"ר אפרים דויד

בימי ה' בתאריכים: 14.6, 21.6 ו-28.6 בשעה 20:00.

עלות הקורס – 75 שקלים. מפגש בודד – 30 שקלים.

הרשמה מוקדמת: info@hagada.org.il

במוצאי שבת (2.6) נערכו שלוש הפגנות מרכזיות ברחבי הארץ, שיוזמו התנועה החברתית וארגונים נוספים, הזועמים כי הממשלה לא נענתה לדרישות ומכינה גזירות חדשות.

בתל-אביב צעדו 10,000 מפגינים מכיכר הבימה, המקום בו החלה המחאה בקיץ שעבר, ועד לרחבת מוזיאון תל-אביב. בעצרת ברחבה נשאו דברים פעילי מחאה והופיעה להקת "איזבור", שייצגה את ישראל באירוויזיון.

פעילי מק"י וחד"ש היו שותפים לגוש בהפגנה, אשר הניף שלטים רבים עליהם נכתב: "צדק חברתי דורש שלום", וקרא: "כסף לשכונות ולא להתנחלויות" ו-"יהודים וערבים מסרבים להיות אויבים".

"הממשלה הזו לא נחה על זרי הדפנה. היא עושה הכול כדי לסתום את הגולל על היכולת לחולל שינוי", אמר בעצרת רג'א זעאתרה, חבר הוועד המרכזי של מק"י. "אחת הדרכים היא להסית את קורבנות השיטה אלה נגד אלה. אתמול היו אלה הפליטים והמסתננים, שלשום החרדים והערבים – כולם אשמים, חוץ משלטון ההון. אנחנו אומרים שהאיום הגדול יותר על החברה הוא בראש ובראשונה ממשלת ישראל. צריך להפיל את הממשלה".

בירושלים צעדו אלפיים מפגינים, רבים מהם חברי תנועות הנוער. המשטרה מנעה מבעוד מועד את קיום העצרת במקומות המקובלים להפגנות בירושלים – כיכר פריס וכיכר ציון. רק לאחר משא ומתן, ותחת איום בעתירה לבג"ץ, הסכימה המשטרה לפשרה, שעדיין דחקה את המחאה אל מחוץ לכיכר העיר.

הסיסמאות המרכזיות בהפגנה בירושלים עסקו בדרישה לתקציב חברתי לשנת 2013, ובדרישה להחלפת הממשלה. בין הנואמים בעצרת היו רמי אדוט, פעיל האגודה לזכויות האזרח והמרכז לקידום הפליטים האפריקאים, וכן אלמיטו פרדה, פעילה במאהל המחאה של הקהילה האתיופית.

בחיפה צעדו כאלף מפגינים, יהודים וערבים, מכיכר מאירהוף בקריית אליעזר ועד למושב הגרמנית. רבים מהמפגינים היו חברי תנועות הנוער וכן סטודנטים.

אחד ממנחי העצרת, שאהין נסאר, חבר בנק"י וממקימי מאהל המחאה בוואדי ניסנאס, פתח את העצרת בערבית ובעברית, ואמר כי "השנה הולכים עד הסוף, עד שתיפול ממשלת העוני, ממשלת האפליה, ממשלת הגזענות, ממשלת הכיבוש, השנה לא עוצרים בסוף הקיץ".

בעצרת דיברו, בין היתר, פרופ' יוסי יונה, מוועדת המומחים האלטרנטיבית לוועדת טרכטנברג, ופיידא טבעוני אבו-דבאי, פעילה פמיניסטית וחברת מזכירות חד"ש.

"המאבק בעוני הוא מאבק של כולנו, אבל חשוב לזכור שלעוני יש צבע. העוני בישראל הוא עוני נשי, כי נשים מופלות יום-יום בכל מקום. העוני בישראל הוא גם עוני לאומי, כי ביישובים הערביים האבטלה גדולה יותר והעוני חמור יותר", אמרה טבעוני-אבו-דבאי. "המאבק שלנו, הנשים הערביות, הוא חלק מהמאבק הכללי למען צדק חברתי